

Jaapani keel

Uku Lehesalu

Tartu 2019

Kus seda räägitakse?

Kõnelejate arv: ~128 miljonit (13. koht).

Neist emakeelena: ~125 miljonit (8. koht).

Valdavalt Jaapanis, aga suuremad emigrantide kogukonnad ka Põhja- ja Lõuna-Ameerikas.

Võrdluseks saksa keel: ~132 miljonit (12. koht).

[Allikas: Ethnologue](#)

Kus seda saab õppida?

Ülikoolid:

Tartu Ülikooli maailma keelte ja kultuuride
kolledž

Tallinna Ülikooli Humanitaarteaduste instituut

Tallinna Tehnikaülikooli Keelte ja
Kommunikatsiooni keskus

Kus seda saab õppida?

Põhikoolid-gümnaasiumid:

Vanalinna Hariduskolleegiumi Miikaeli Ühenduse keeltekeskus

Tallinna Järveotsa Gümnaasiumi jaapani keele õppesuund

Tallinna Lasnamäe Gümnaasium

Tallinna Ühisgümnaasium

Kus seda saab õppida?

Keeltekoolid:

Jaapani Kultuuri Koda

JEL School Jaapani-Inglise Keeltekool

Tallinna Keeltekool

TEA Keeltekool

Tallinna Rahvaülikool

Tartu Rahvaülikool

[Allikas: Jaapani Suursaatkond Eestis](#)

Miks seda õppida?

Õpilaste toodud põhjusi...

Tahaks animest/mangast aru saada.

Tahaks Jaapanisse minna.

Jaapanis on kirjasõber.

Väljakutse.

Lihtsalt huvitav ja eksootiline.

Jaapani keele eripärad

Jaapani keeles puudub mitmus.

Jaapani keeles puuduvad pöörded.

Jaapani keeles puudub tulevik.

Jaapani keeles puudub grammatiline sugu.

Tegusõna asub lause lõpus (SOV-keel), aga muude sõnade järjekord ei ole väga range.

Jaapani keele eripärad

Rõhu asemel on tooniaktsent.

Kirjutamiseks kasutatakse nelja erinevat kirjasüsteemi: Hiina märgid, hiragana ja katakana silpkirjad ning ladina tähed.

Mitu erinevat viisakusastet, kus kasutatakse erinevaid verbivorme, sõnavara ja austavaid liiteid.

Mis teeb jaapani keele raskeks?

Konteksti mittetundmine.

Kirjasüsteem: kaks silpkirja, kumbki 46 märgiga.

- Hiragana: ひらがな

- Katakana: カタカナ

Ja kui sellest veel vähe ei ole, siis on lisaks 2000+ Hiina märki ehk kanjit: 漢字.

Hiragana tabel

a i u e o

- あいうえお

k かきくけこ

s さしすせそ

t たちつてと

n なにぬねの

a i u e o

h はひふへほ

m まみむめも

y や ゆ よ

t らりるれろ

w わ を n ん

Katakana tabel

a i u e o

- アイウエオ

k カキクケコ

s サシスセソ

t タチツテト

n ナニヌネノ

a i u e o

h ハヒフヘホ

m マミムメモ

y ヤ ュ ヨ

t ラリルレロ

w ワ ヲ n ン

Kanjid

1) Lihtsamad märgid: pildid ja sümbolid:

päike 日, puu 木, üles 上, alla 下.

2) Liitmärgid: naine 女 + laps 子 = meeldima 好.

3) Keerulised märgid, kus üks komponent annab foneetilise ja teine semantilise vihje.

言 (täheendus: ütleva) + 吾 (hääldus: 'go')

= 語(keel)

Mis teeb jaapani keele lihtsaks?

Grammatika on ülimalt reeglipärane:

Tabemasu – söön

Tabemashita – sõin

Tabemasen – ei söö

Tabemasendeshita – ei söönud

Mis teeb jaapani keele lihtsaks?

Hääldus: enamus häälikuid on eesti keele omadele väga sarnased või suhteliselt lihtsalt õpitavad, hääldus ja kirja pilt ei erine oluliselt.

Kõige raskemad häälikud

- õ u – hääldub eesti õ ja u vahepealselt, huuled ei lähe rulli
- ɸ fu – hääldub pisut nagu eesti keele f, kuid ülähambad ei puutu vastu alahuult, vaid õhk surutakse korraks praakil huulte vahelt läbi
- ɹ ra – r-täht hääldub eesti r-i ja eesti l-i vahepealse häälikuna (keel puutub korraks vastu suulage kohas, mis asub nende kohtade vahel, kuhu keel asetatakse d ja l-i hääldamiseks)

Sõnavara

Milliseid jaapanikeelseid sõnu te teate?

Sõnavara

Milliseid jaapanikeelseid sõnu te teate?

Sport: sumo, juudo, karate...

Kultuur: katana, samurai, ninja, ikebana, anime, manga, haiku, karaoke...

Muid laensõnu: tsunami, rikša...

Sõnavara

Jaapani keeles on palju inglise keelest laenatud sõnu:

koohii, terebi, hanbaagaa, karendaa, komedii...

...mis on aga tihti lühendatud:

pasokon – pasonaru konpyuutaa

eakon – ea kondishonaa

Minitund: kasulikud sõnad

tere päevast – konnichiwa

head aega – sayoonara

jah – hai

ei – iie

vabandust – sumimasen

aitäh – arigatoo

Minitund: enesetutvustus

mina olen [NIMI] – [NIMI] des
meeldiv tutvuda – doozo yoroshiku

Minitund: toidu tellimine

Loendurid:

üks tükk – hitotsu

kaks tükki – futatsu

kolm tükki – mittsu

Süntaks: [KAUP] [LOENDUR] kudasai (palun)

* ülesanne: kuidas tellida kaks tassi kohvi (koohii) või ühe hamburgeri (hanbaagaa)?

Vastus

Kaks tassi kohvi, palun – koohii futatsu kudasai
Üks hamburger, palun – hanbaagaa hitotsu
kudasai

Edasijõudnutele: toidu tellimine

Nimisõnu ja nimisõnafraase saab siduda partikliga 'to'

Näide: A ja B – A to B

Ülesanne edasijõudnutele: tellida korraga kaks tassi kohvi ja üks hamburger

Vastus

Kaks tassi kohvi ja üks hamburger, palun –
koohii futatsu to hanbaagaa hitotsu kudasai

Täna tähelepanu eest!